

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้อุบัติภัย พ.ศ.๒๕๖๕

ประกาศเมื่อ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๕

มีผลบังคับใช้เมื่อ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รักษาการตราพระราชบัญญัตินี้

จัดทำโดยฝ่ายกฎหมาย สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่ลำปาง

การจับและ
การควบคุมตัว

พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.๒๕๖๐

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม

การทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย

พ.ศ.๒๕๖๕

“เพื่อคุ้มครองบุคคลจากการกระทำที่ทรมาณ โหดร้าย และการกระทำให้
บุคคลสูญหายโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ
เพื่อขจัดปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรง”

๕ หมวด ๑ บทเฉพาะการ รวม ๔๓ มาตรา

- หมวด ๑ : การกระทำความผิด (มาตรา ๑ - ๑๓)
- หมวด ๒ : การแต่งตั้งคณะกรรมการ (มาตรา ๑๔ - ๒๑)
- หมวด ๓ : การป้องกันการทรمان และการกระทำใ้บุคคลสูญหาย
(มาตรา ๒๒ - ๒๙)
- หมวด ๔ : การดำเนินคดี (มาตรา ๓๐ - ๓๔)
- หมวด ๕ : การระวางโทษ (มาตรา ๓๕ - ๔๒)

หมวด ๑ การกระทำความผิด

มาตรา ๓ ผู้เสียหาย

“บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือจิตใจ จากการกระทำ
ทรมาน โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม
หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำให้บุคคลสูญหาย”

๑. ผู้ถูกกระทำ
๒. สามี ภรรยา
๓. บุพการี
๔. ผู้สืบสันดาน
๕. ผู้อยู่กินกันโดยมิได้จดทะเบียนสมรส
๖. ผู้อุปการะและผู้อยู่ในอุปการะ

มาตรา ๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐ

๑. บุคคลซึ่งใช้อำนาจรัฐ

(ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง ทุกระดับตำแหน่ง)

๒. บุคคลธรรมดาที่ได้รับมอบอำนาจ แต่งตั้ง อนุญาต สนับสนุน
จากผู้มีอำนาจรัฐให้ดำเนินการตามกฎหมาย

ความผิดฐานกระทำทรมาน (มาตรา ๕)

ผู้กระทำ : เจ้าหน้าที่รัฐ

การกระทำ : กระทำด้วยประการใด ๆ ต่อผู้อื่น

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ได้ข้อมูล หรือรับสารภาพ ลงโทษ ข่มขู่ เลือกปฏิบัติ

ผล : ทำให้เกิดความเจ็บปวด หรือทุกข์ทรมานอย่างร้ายแรงแก่ร่างกายหรือจิตใจ

ความผิดฐานกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (มาตรา ๖)

ผู้กระทำ : เจ้าหน้าที่รัฐ

การกระทำ : ลงโทษ หรือกระทำด้วยประการใด ๆ โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ได้ข้อมูล หรือรับสารภาพ ลงโทษ ช่มชู้ เลือกปฏิบัติ

ผล : ๑. ทำให้ผู้อื่นถูกลดทอนคุณค่าหรือละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานความเป็นมนุษย์

๒. เกิดความเจ็บปวดหรือทุกข์ทรมานแก่ร่างกายหรือจิตใจที่ไม่ใช่การกระทำทรมาน

ไม่รวมความเสียหายที่เป็นผลปกติหรือสืบเนื่องมาจากการลงโทษทัณฑ์ชกที่ชอบด้วยกฎหมาย

ความผิดฐานกระทำให้บุคคลสูญหาย (มาตรา ๗)

ผู้กระทำ : เจ้าหน้าที่รัฐ

การกระทำ : ๑. ควบคุมตัว หรือลักพาตัว และ

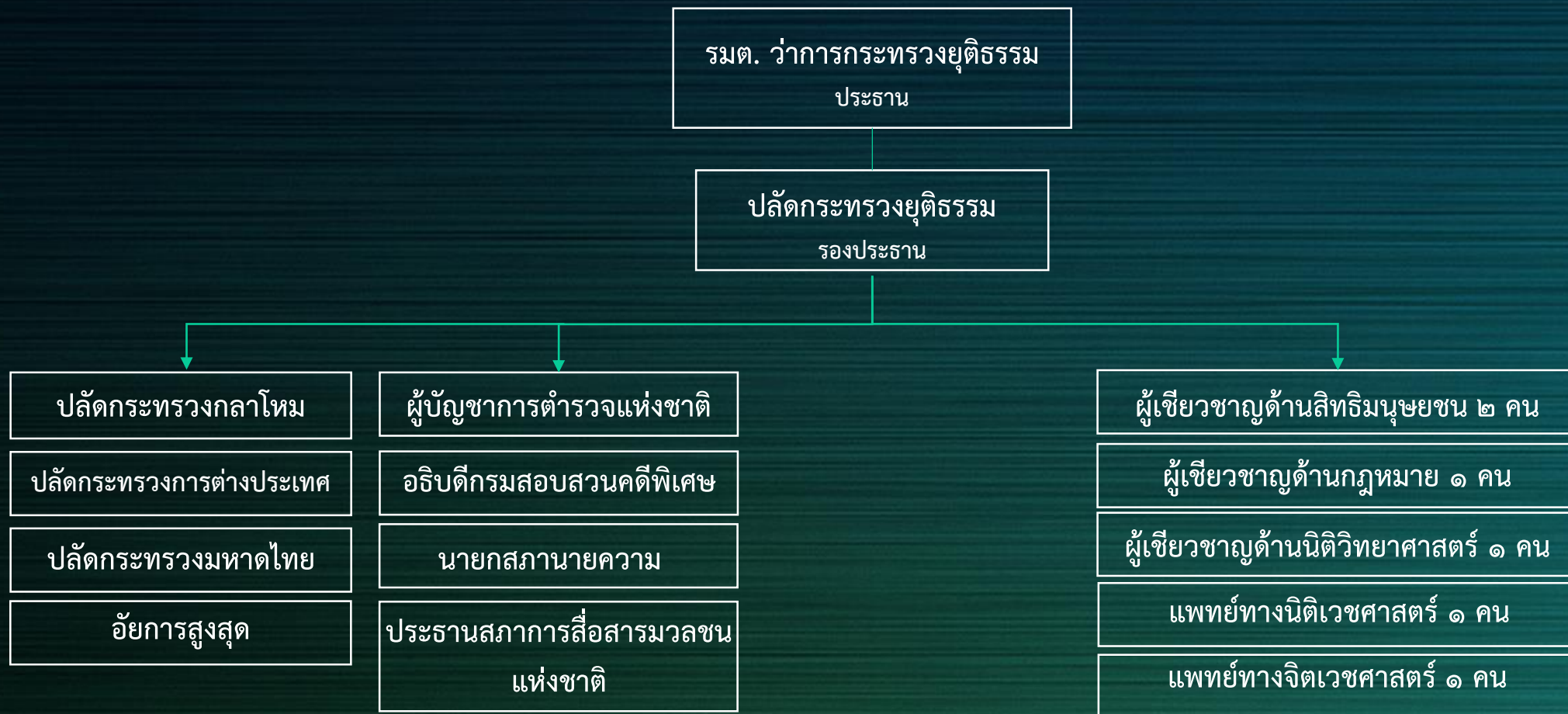
๒. เจ้าหน้าที่ปฏิเสธว่าไม่ได้ควบคุมตัว หรือลักพาตัวบุคคล หรือ
ปกปิดชะตากรรม หรือปกปิดสถานที่พำนักของบุคคลนั้น

ผล : ทำให้บุคคลไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย

“โดยหลักแล้ว พ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิต ๒๕๖๐ ไม่มีข้อความใดที่เป็นการขัดหรือแย้งกับ พ.ร.บ.นี้”

หมวด ๒ คณะกรรมการ (มาตรา ๑๔)

“คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย”

หมวด ๓ มาตรการป้องกันการทรمانและการกระทำใ้บุคคลสูญหาย

มาตรา ๒๒ ในการควบคุมตัว เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องในขณะที่จับและควบคุมจนกระทั่งส่งตัวให้พนักงานสอบสวนหรือปล่อยตัวบุคคลดังกล่าวไป เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถกระทำไ้ ก็ให้บันทึกเหตุนั้นเป็นหลักฐานไว้ในบันทึกการควบคุมตัว (ตามมาตรา ๒๓)

การควบคุมตัวตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบแจ้งพนักงานอัยการและนายอำเภอในท้องที่ที่มีการควบคุมตัวโดยทันที ... หากผู้รับแจ้งเห็นว่ามีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการทรมาน การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือการกระทำใ้บุคคลสูญหาย ให้ผู้รับแจ้งดำเนินการตามมาตรา ๒๖ ต่อไป

มาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง

๑. หากมีการควบคุมตัว เจ้าหน้าที่ที่ต้องทำการ**บันทึกภาพและเสียง**ตั้งแต่ขณะจับกุมและควบคุมตัว **อย่างต่อเนื่อง** จนกระทั่งส่งตัวผู้ถูกควบคุมให้พนักงานสอบสวน หรือจนกว่าจะปล่อยตัวบุคคลดังกล่าวไป
 - ถ้าเข้าไปในบริเวณอื่นที่มีกล้องบันทึก สามารถสลับไปใช้ได้
 - ไฟล์ภาพและเสียงที่บันทึกไว้ ให้เก็บไว้ ณ ที่ทำการของหน่วยงาน เพื่อกรณีอัยการ/กรมการปกครอง เรียกดู
 - การบันทึกภาพและเสียง จะต้องส่งให้เห็นตัวผู้ถูกควบคุมตลอดเวลาและต่อเนื่อง
 - ความยินยอมของผู้ถูกควบคุม ไม่สำคัญไปกว่าการประกันสิทธิในเนื้อตัวร่างกาย สิทธิและเสรีภาพ ตาม พ.ร.บ. นี้
๒. ยกเว้น **มีเหตุสุดวิสัย** ไม่สามารถกระทำได้

มาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง (ต่อ)

๒. ยกเว้น **มีเหตุสุดวิสัย** ไม่สามารถกระทำได้

ป.พ.พ. มาตรา ๘ คำว่า **เหตุสุดวิสัย** หมายความว่า เหตุใด ๆ อันจะเกิดขึ้นก็ดี จะให้ผลพิบัติก็ดี เป็นเหตุที่ไม่อาจป้องกันได้แม้ทั้งบุคคลผู้ต้องประสพหรือใกล้จะต้องประสพเหตุนั้นจะได้จัดการ**ระมัดระวังตามสมควร**อันพึงคาดหมายได้จากบุคคลในฐานะและภาวะเช่นนั้น

มาตรา ๒๒ วรรคสอง

เมื่อมีการจับและควบคุมตัว เจ้าหน้าที่รัฐผู้รับผิดชอบต้องแจ้ง **อัยการ** และ **นายอำเภอ** ในท้องที่ที่มีการจับกุมตัว

- ในเบื้องต้น อาจมีการประสานงานกับนายอำเภอไว้ก่อน
- อัยการได้ดำเนินการตั้งศูนย์รับแจ้ง ๑๑๓ ศูนย์ทั่วประเทศแล้ว (เบอร์โทรติดต่อจะแจ้งให้ทราบภายหลัง)
- จะมี Application รับแจ้งเหตุและบันทึกข้อมูลผู้ถูกควบคุมตัว (ตามมาตรา ๒๓) พัฒนาโดยองค์กรอัยการร่วมกับกรมการปกครอง ตามมาภายหลัง

มาตรา ๒๓ การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุม

๑. ข้อมูลอัตลักษณ์ของผู้ถูกควบคุมตัว เช่น ชื่อ นามสกุล ตำแหน่ง หน้าที่ ฯลฯ
๒. วัน เวลา สถานที่ ของการถูกควบคุมตัว และข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทำการควบคุมตัว หากมีการย้าย ต้องระบุสถานที่ปลายทาง และ จนท ผู้รับผิดชอบการย้าย
๓. คำสั่งที่ทำให้มีการควบคุมตัว และ เหตุแห่งการออกคำสั่ง
๔. เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ออกคำสั่งให้ควบคุมตัว
๕. วัน เวลา และสถานที่ของการปล่อยตัว และผู้มารับ
๖. ข้อมูลสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ถูกควบคุมตัว ก่อนถูกควบคุมตัว และก่อนการปล่อยตัว กรณีผู้ถูกควบคุมตัวระกวางการควบคุมตัว ต้องระบุสาเหตุการตายและสถานที่เก็บศพ
๗. ข้อมูลอื่น ๆ ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๔ - ๒๕ สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวและสิทธิการ
ปฏิเสธการเข้าถึงข้อมูล

- ผู้มีส่วนได้เสียโดยชอบด้วยกฎหมาย มีสิทธิร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้รับผิดชอบ ให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว ตามมาตรา ๒๓ ได้
- หากเจ้าหน้าที่ปฏิเสธเปิดเผยข้อมูล ผู้มีส่วนได้เสียโดยชอบด้วยกฎหมาย สามารถยื่นคำร้องต่อศาลที่ตนเองมีภูมิลำเนา ศาลอาญา หรือศาลจังหวัด ให้มีคำสั่งเปิดเผยข้อมูลได้

หมวด ๔ อายุความ

- มาตรา ๓๐ อายุความสำหรับความผิดตามมาตรา ๗ (การกระทำให้บุคคลสูญหาย)
ไม่ให้เริ่มนับจนกว่าจะทราบชะตากรรมของผู้ถูกกระทำให้สูญหาย

- มาตรา ๓๔ ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นศาลที่มีเขตอำนาจเหนือคดี
ความผิดตาม พ.ร.บ. นี้

หมวด ๕ บทกำหนดโทษ

จำคุกไม่เกิน ๓ ปี
ปรับไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท

จำคุก ๕- ๑๕ ปี
ปรับ ๑๐๐,๐๐๐ - ๓๐๐,๐๐๐ บาท

จำคุก ๕- ๑๕ ปี
ปรับ ๑๐๐,๐๐๐ - ๓๐๐,๐๐๐ บาท

ความผิดฐานกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ความผิดฐานกระทำให้บุคคลสูญหาย

ความผิดฐานกระทำทรมาน

ผู้บังคับบัญชา
(มาตรา ๔๒)

ทราบว่าผู้ใต้บังคับบัญชาของตนจะกระทำ/ได้กระทำความผิด และไม่ดำเนินการที่จำเป็นและเหมาะสม เพื่อป้องกันหรือระงับการกระทำความผิด หรือไม่ดำเนินการหรือส่งเรื่องให้ดำเนินการสอบสวนและดำเนินคดีตามกฎหมาย ต้องระวางโทษ กึ่งหนึ่ง ของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

ถาม – ตอบ

ข้อสงสัย

แบบทดสอบ

